Benke László

Muskátlis szerelem

Emlékezete fátyolán át édesanyjára vetette a tekintetét. Ő is ott énekelt és imádkozott a többiek közt, barna ünnepi kendőjével a fején. Nemcsak anyját, Jancsit is majdnem minden misén meghatotta, hogy az ő ministránsuk hol lehajtott, hol fölemelt fejjel áll az oltár előtt. Ha letérdelt a pap, letérdeltek a ministránsok is; bátyja meg-megrázta kezében az aranysárga csengőt. Mint az ünneplőbe öltözött, reménykedő léleké, olyan tiszta és sokszólamú volt a négyes csengettyű hangja. Asszonyok és emberek kitárt szívvel énekelték:

Boldogasszony anyánk, régi nagy patrónánk,
nagy ínségben lévén, így szólít meg hazánk:
Magyarországról, romlott hazánkról,
ne feledkezzél el szegény magyarokról.[1]

Hová lett régi nagy patrónánk jó tartása, szépsége és fiatalsága?

Micsoda terheket hordoz az ő görbe kis háta!

Visszamerengett az emlékezetében őrzött képre, a fésülködőre, hosszú, fekete hajára, bűvöletbe ejtő mozdulataira. János akkor még csak Jancsika volt. Ült a kis sámlin a kiskonyhában, a petróleumlámpa fényében vagy árnyékában, s nézte a hálóingében kicsit félrehajló, önmaga szépségébe feledkező anyja mozdulatait. Gyönyörködött benne, hogy milyen szépen, lassan, hosszan húzza hajában lefelé a fésűt. Kettéválasztotta a frissen mosott zuhatagot, s oda se nézett gyorsan pergő ujjaira, ujjai között ficánkoló varkocsára. Elmerengve fonta, csak fonta a haját, alul megkötötte, s egy mozdulattal felcsavarta a fejére, csatokkal feltűzte királynői koronának.

Nem született e földre olyan szép és jó királynő, amilyen az ő édesanyja volt. Most meg nem jó ránézni. Olyan görbe, mint a teknő háta. Eltörött a dereka?

De hát mit csinálhatott? Söprűvel terelgette ólba a tyúkjait és elesett az udvaron? – Ólba, ólba, ólba! Pi-pí, pi-pí, pi-pí! – hallotta anyja jól ismert hangját.

A baromfi folyton szétszaladt az udvaron, nem bírta összeterelni őket. Türelmét vesztve utánuk dobta söprűjét, s a lendület elrántotta.

---

[1] *Régi magyar himnusz részlete*

A szomszéd szerint így történhetett.

Iszonyúan fájt a háta, a szomszédasszony hívta ki a mentőt, ott szedték össze az udvaron s vitték kórházba. A doktornő azt mondta neki: – Mamácskának hasra kellene feküdnie. – De nem tudott kiegyenesedni, nem tudták gipszágyba fektetni. Négykézlábra állították a műtőasztalon, s ahogy tudták, begipszelték a hátát.

Csontozatának mésztartalma megfogyatkozott, teste törékennyé vált, dermesztően lesoványodott. Mindig rossz evő volt. Sokszor nem ment le torkán a falat, sokszor felizgatta az élet. Nyelőcsövének egy részét a hatvanas évek elején műanyagcsővel pótolták.

Közel ötven éve beteg, de még a nagy bajok sem tudták teljesen megzabolázni robbanékony természetét.

Mi lesz most vele s gyönyörű kertjével? Ki fogja megművelni? Hátán viszi a házát, ölében a kertjét? Nézelődik virágai közt botra, söprű nyelére, kapanyélre támaszkodva, kétrét görnyedve dolgozik? Elsóhajtja magát egyedüllétében, s le-ledől pihenni egy-egy negyedórácskát a nyári konyha kemény ágyára.

– Te Mari, te Mari – mondogatja –, nem így élnél, ha lányod volna!

Azt el sem tudja képzelni, hogy az ő kertje ne legyen szépen megművelve. Olyan gyönyörű az most is, mint az álom, anyjára meg rossz ránézni. Idegesítő, a tehetetlenségtől. Rossz a lelkiismeretnek. Az is idegesítő, hogy akinek segítenie kellene rajta, talán az még nála is tehetetlenebb.

Zavarában, ahogy megérkezik s meglátja anyját, máris szeretne elfutni vagy elsüllyedni a szégyentől. Ököllel verné az eget és a földet, lerántaná az egész nyomorult mennyországot úristenestől, kormányostul.

Ahelyett, hogy kivenné anyja kezéből a kapát.

– Add csak ide, anyám, majd én kapálok.

– Kapálsz, kapálsz… Most? És holnap ki kapál? Tudsz palántázni is? Bele tudod dugni két ujjadat a földbe úgy, ahogy a palánta gyökerének kell? Mennyi eredne meg utánad? S még megfájdulna a derekad!

Nem engedte meg, hogy kiültesd a paprika- és paradicsompalántákat, hogy elvesd a mákot. Alighogy lehajoltál, valóban megfájdult a derekad. El tudtad ültetni a dinnyét? Jó lett volna...

A múlt télen országos hóhullásban utazott haza. Kis kitérővel akkor is a kórházba ment érte; a reabilire – ahogy anyja szokta mondani. A hófehérben ragyogó falu utcáján egymásba kapaszkodva lépegettek hazáig; titokban legkedvesebb költőjének verssorával nézett anyjára:

Már egy virágmag álma húzta irgalmasan a föld felé…[2]

Most meg az izzasztó és fülledt kánikulában azon mereng, hogy anyjának apja iránt érzett szeretete hogyan maradhatott olyan tiszta, mint a hó. Vagy inkább piros, mint a nyíló muskátli.

Azon a télen sokat beszélgettek a jó meleg szobában. Új gázkonvektor sugározta a meleget. Gyakran megemlegették, hogy életükben másodszor teremtettek maguknak szép otthont: először apja falujában, Vrácsikon, közvetlenül a háború után, másodszor pedig anyja falujában, Sárdon, a hetvenes évek közepén, miután Budapestről, fiuktól visszaköltöztek szülőföldjükre.

Amint elkészült a sátortetős ház, s meghozták a konvektorokat is, apja pajkoskodó hangsúllyal mondta: – Ne félj, anyja, többet nem dolgozunk! A hosszú téli estéken majd csak melegszünk és beszélgetünk.

Még megvan apja ágya, de ő már a temetőben pihen. Egyszer sem melegedhetett a sugárzó konvektornál.

Azon a télen egy kicsit mégis fölmelegedhetett és megszelídülhetett a sokat szenvedett és zaklatott lélek. Anyja már akkor nyolcvanéves múlt, s végre mindent el akart mondani fiának.

Nem sokkal azelőtt elmondta fia szeretőjének, Juditnak is, s aztán alig két év múlva ugyanúgy elmondta Annának. Mikor melyiktől remélt segítséget, mikor melyiktől várt gondviselő szeretetet.

Arról álmodozott, hogy ha az ő fia párjára talál, akkor hazaköltözik vele, őt meg eltartják a házáért.

– Apád jobban tudna mesélni – sóhajtott anyja. Örült, mert érezte, hogy évtizedek múltával úgy figyel szavaira a gyereke, ahogy kicsi korában figyelt. Megértette, hogy a fia végre igazán szeretné megismerni anyját.

– Most nem kell sietnünk sehová. Megígérted, hogy elmondasz mindent. Hogyan ismerted meg apámat? Valóban megálmodtad?

– Te ezt honnan tudod? – kérdezett vissza gyanakodva.

Nem akarta elárulni, hogy Judit mondott neki valamit anyja álmáról és apja muskátlijáról, közvetlenül azután, hogy meglátogatták őt a házában. De akkor nem figyelt oda komolyabban barátnője szavainak értelmére.

Most meg Anna jött el Budapestről, hogy megismerkedjen János anyjával. Hamar összemelegedtek, asztalnál üldögélve beszélgettek.

Érdekes, állapította meg János, anyja milyen kíváncsi örömmel fürkészi Anna kislányos arcát, mosolygós szemét. Mintha már találkoztak volna valahol. Anyja szeme azt mondta:

---

[2] *Tamási Lajos: Virágmag*

– Édes lányom, áruld el végre, nem te vagy az én egyetlen lányom, akit elvesztettem? Nem akarja elhinni az én szívem, hogy megtaláltam gyönyörű magzatomat.

János úgy látta, hogy Anna szeme erre azt feleli:

– Lehet, hogy én lennék az, mama?

És akkor anyja leplezetlen szavakkal elmondta váratlan vendégének, amit a fia elől is eltitkolt.

– Lett volna valamikor egy lányom. De nem lett. Elment. Elvesztettem. – Szinte dadogott. – Krumpliföldön emelgettem nehéz zsákokat, s nem tudtam kihordani… Úgy képzelem, az éppen olyan lett volna, édes lányom, amilyen maga. Hej, ha nekem lányom született volna! – törölgette könnyes szemeit. – Nem kellene akkor egyedül lennem.

– Ezt így még sosem mondtad...

– Nem mondtam, nem. Lett a bátyád, aztán nagyon szerettünk volna egy szép kislányt is. De csak fiaink lettek.

Eltűnődött anyja szavain.

– A papa milyen volt, mama? – kérdezte Anna. – Szerették egymást? Hogyan ismerkedtek meg?

– Apátokat – mondta olyan természetesen, mint aki máris menyének tekinti Annát – az esküvőnk előtt csak egyszer láttam. Álmomban. Szép ember volt, vidám, barna bőrű, nevetős szemű, jóvágású férfi.

– Álmodban láttad? – csodálkozott a fia.

– Úgy bizony! Egyszer eljött hozzánk, láttuk egymást, de nem szóltunk egymáshoz egy szót sem. Így volt ez akkor faluhelyen. Aznap, amikor megálmodtam apátokat, elszaladtam a barátnőmhöz, és elmondtam neki, hogy apád ott üldögélt álmomban a szobánkban, érsámékkal beszélgetett. – Tudja, Annám, mifelénk így mondják azt, hogy édesanyám, édesapám: érsám. Mindig sietni kellett, aztán csak röviden: érsám... Jóska ott ült a cserépkályha mellett, muskátli volt a kabátja gomblyukában.

János fokozatosan eszmélt rá, hogy ez az a történet, amit anyja Jutkának is elmondott.

– Jaj, édesanyám! Ennyire egyedül vagy? Ennyire szeretnéd, ha feleségül vennék valakit, és ideköltöznénk hozzád? – sóhajtott János, s tekintetével megsimogatta anyját. – Eszedbe sem jut, hogy ez vagy az mit akar, mit tehet, otthagyná-e Budapestet? Családját, munkáját, mindenét…

Nagyon is eszébe jutott. Gondolatban mindig minden körülményt részletesen megvizsgált. De mióta apja meghalt, igen-igen vágyakozott a fia után, lánya után…

– Megmondtam akkor az én barátnőmnek, Zsíros Mariskának – folytatta anyja –, hogy: te Mariska, képzeld, mit álmodtam! Eljött álmomban a Jóska! Muskátli volt a gomblyukában. De csak menjek haza! Megmondom érsáméknak, nem megyek én ahhoz, akit nekem szántak, én a Jóskáé leszek! De ha nem lehetek azé, akit megálmodtam magamnak, nem leszek én akkor senkié.

Amikor aztán hazaértem Mariskától, és beléptem a szobába, érsámékhoz, apád éppen úgy ült ott a cserépkályha mellett, muskátlival a gomblyukában, ahogy megálmodtam. Én meg úgy megdöbbentem az örömtől, meg magamtól és az álmomtól is, hogy nem tudtam szólni sem. Ezerkilencszázharmincötben tizenhét éves voltam. Szép, jótartású, egy kicsit büszke és álmodozó... Belekapaszkodtam a szék karfájába, csak álltam ott a szobában megigézve, s hol ide néztem, hol oda.

Apád még beszélgetett kicsit érsámékkal, aztán vette a kalapját, a szeme sarkából rám pillantott, s elindult haza, Vrácsikra. Amint elment, én azonnal elmondtam érsáméknak, hogy mit álmodtam aznap éjjel. Hogy álmomban itt ült a Jóska, éppen úgy, ahogy most, muskátlival a gomblyukában.

– Nem megyek én a világ összes kincséért sem gazdag Vancsura fiához, akit nekem kiszemeltek, legyen, aminek lennie kell, én a Jóskáé leszek. Érsámék sápítoztak egy kicsit, hogy így lányom, úgy lányom, jó sorod lenne Vancsuráéknál, de aztán hamar letettek az elképzelésükről. Apátok egy hét múlva újra eljött, de már akkor érsámmal jött meg érsanyámmal, a szüleivel. Megkérte érsáméktól a kezemet, s jegykendőt is adott. A következő héten gyűrűt is hozott. Ráhúzta az ujjamra, aztán egykettőre megtartottuk az esküvőt. Gyönyörű fehér menyasszonyi ruhám volt, fehér liliomcsokrot kaptam. Apád elegáns fekete ruhában állt velem az oltár elé.

Nagyon boldogok voltunk. Fiam, én a te apáddal ötvenkét évig éltem hűségben, boldog házasságban. Sok bajjal járt az élet, de az meg sem fordult a fejünkben, hogy elhagyjuk egymást. Együtt is maradtunk halálig. Ami nélküle hátravan, az már nekem nem igazi élet.

Anna ekkor elővette táskájából fiai fényképét, átadta János anyjának, hogy nézze csak meg, milyen szép fiai vannak.

– Ez Tomi, a legkisebb, ez meg András, a legnagyobb. Ő már dolgozik, és főiskolán tanul. Ez pedig Péter, a középső. Fenn a hegyen készült a kép, börzsönyi házunk udvarán.

János megvalósíthatatlan álomnak tartotta anyja elgondolását, most mégis eszébe jutott nagycsaládos barátjának korábbi megjegyzése. Ő is meg

anyja is ugyanazt mondja, egymástól függetlenül. Azért mondják, mert mindketten nagycsaládban nőttek fel. Hogy milyen jó és szép lehetne, ha a hat gyerek testvéri szeretetben, közös nagy családban élhetne. S mekkora öröm és megnyugvás lenne, ha anyjuk is velük élhetne.

– Eszmének szép és jó – merengett János.

– Mama, én is elmondok valamit – mondta Anna.

– Mondja csak, Annám.

– Az én anyám nagyon szép szőke cigányasszony volt.

Anna kivárt egy kicsit, figyelte szavainak hatását, de nem vett észre elutasítást. Így folytatta:

– Eladott engem az én anyám, már kicsi koromban, apám kívánsága szerint. Alig múltam akkor egyéves. Apámat Leónak hívták, magas, erős, barna, jóképű férfi volt. Dömösre, a Duna túlsó partjára kerültem, nevelőszülőkhöz. Apám még a háború előtt, fenn a zebegényi hegyoldalban épített magának hétvégi házat, s amikor úgy tartotta úri kedve, kiruccant oda Budapestről. A gyönyörűen berendezett házból és az udvarról fenséges kilátás nyílik a Dunakanyarra. Apám a háború után gyógyszerkutató katonatisztként dolgozott a Honvéd kórházban, szerette a nőket, a porcelánokat és a komolyzenét. A maga módján anyámat is szerette, de a világ előtt nem vállalta azután sem, hogy anyám teherbe esett, majd engem világra hozott. Hatéves koromig voltam dömösi nevelőszüleimnél.

Jó sorom volt, nem szenvedtem hiányt semmiben, a család befogadott, testvér voltam a testvérek között. Apám fizetett értem, s nem voltam útjában a boldogságuknak. Hatéves koromban akkor kerültem vissza anyámhoz, amikor anyámnak elege lett a boldogságból, vagyis abból, amit apám kínált neki. Anyám munkát keresett és talált is Budapesten, abban a villamossági szaküzletben, melynek mostohaapám volt a vezetője. Megtetszett neki a szőke cigánynő, megismerkedtek, Dönci aztán jobb apám lett az igazi apámnál. A mostohám feleségül vette anyámat, engem pedig magukhoz vettek Dömösről zuglói lakásukba, onnan jártam általános iskolába, középiskolába, aztán orvosira.

– Cum laude… – mondta büszkén János. – Anna megmutatta a diplomáját – tette hozzá.

– Még egyetemre jártam, amikor férjhez mentem. Született három fiam, aztán el is váltunk hamarosan. Előbb anyám halt meg, azután apám is elment, rám hagyta nagy és szépen berendezett körúti lakását, melybe apám halála után beköltöztem a fiaimmal. A zebegényi házat is én örököltem – mondta Anna.

– Hát ez igazán szép történet – felelt anyja. – Ha meghallgat, Annám, én is elmondom a mi családunk történetét. Mi nyolcan voltunk testvérek. Szépen éltünk. Mentünk a mezőre, dolgoztunk a földön és otthon a háznál. Mostunk, főztünk, varrtunk, elláttuk az állatokat, az idősebb testvérek vigyáztak a kisebbekre, a nagyobbak végezték el a munka nehezét. Esténként a vacsoránál együtt volt az egész család, érsám minden este mindenkit meghallgatott a napi munkáról, és szigorúan rendelkezett a következő napi dolgokról. Minden gyerek ismerte a saját feladatát. Megvacsoráztunk, aztán anyám a nagyobb lányokkal, Nanival és Bözsivel elmosogatott, rendbe tették a konyhát és a szobát, majd mindenki a nagymamára figyelt. Őt is Annának hívták. Sudár, szép, okos asszony volt. Bözsi néném ott ült az ágyunkon, nagyanyám balján, én meg a jobbján. Ott volt a szobában anyám, apám és a nagyapám, Horváth Márton. Ők a szoba közepén levő asztalnál ültek. A többiek ágyban fekve hallgatták az esti imádságot. Akkor még velünk volt legidősebb testvérünk, Gábor bátyánk is. Belőle építészmérnök lett Pesten, Jancsi bátyám nagyon jó, megbecsült cipész lett, ő itt maradt a faluban, ahogy a többiek, mind megmaradtunk parasztnak, földművesnek. Fejtől-lábtól feküdtünk az ágyon, úgy kényelmesebben elfért testvér a testvér mellett. Nanink már nagylány volt, neki önálló ágya volt a közös szobában, Gáborral András bátyám aludt, Ferkó bátyámmal Jóska, Bözsinknek meg nekem szintén közös ágyunk volt. Én voltam a legkisebb. Marinknak, Marinak, Mariskának szólítottak. Huszonnyolcban tízéves voltam. Nagyapám és nagyanyám velünk hált a közös szobában, anyám és apám fekhelye a konyhában volt. De vacsora után egy darabig anyám meg apám is ott maradt velünk, gyakran lámpaoltásig. Anna nagyanyánk hangja betöltötte a szobát, tisztán, érthetően, emelt hangon mondta az imádságot:

Názáretbeli Jézus, zsidóknak királa,
Veszedelembe' forgóknak lévő Istene!
Megtestesült szent Isten,
Szent erős Isten,
Könyörülj mirajtunk,
Hét köröszt alatt fekszem,
Hét köröszt alatt fölkelek,
Őrizz angyalom éjfélig,
Boldogságos Szűz Máriám vérrattig,
Jézus Krisztus mindétig,
Hogy gyarló testem nyugoggyék,
De szívem el ne aluggyék.

Hogy téged mindenkor lásson,
Minden gonoszt távoztasson,
Sátányok megkössenek,
Testembe ne fertőzzenek,
Engedd ezt nekem kegyesen
Atya Fiú fölségesen,
Élvén örök dicsőségben,
Most és mindörökkön örökké ámmen.
Ma vala pénteknek napja,
Mén Jézus Krisztus kínnak kínhelyére,
Meglátták a zsidók,
Fölfeszítették a magas keresztfára,
Folik szent vére,
Hervad a szent színe,
Szomorodik a szent lelke,
Szól a Boldogságos Szűzanya Mária:
Oh, fiam, fiam!
Szerelmes szent fiam!
Én azt gondútam, te lészen bús.
Látom fiam, én lészek bús,
Aki ezt az imáccságot este-reggel elmongya, megüdvözül!

Anyjának az imádkozástól és az emlékezéstől átforrósodott a lelke, kipirosodott az arca, hangja emelkedetten szárnyalt:

Názáretben van egy mustromfa,
Küel aranyos, bellöl kegyelmes,
Abba mondottak hétszer hét szentmisét.
Én ott hallgattam szerelmes szent fiammal,
Az ártatlan Jézusommal,
Eccer elkapják mellőlem a kegyetlen zsidók,
Keresem uccáról uccára,
Sehun nem találom,
Előtalálom Szent Lukács evangélistát,
Kérdem tőle: nem láttad-e szerelmes szent fiamat,
az ártatlan Jézusomat?
Oh, anyám, anyám, szép Szűz Máriám!
Menny el a magos Kálvária hegyére!
Ott vagyon egy szent keresztfa,
Arra vagyon fölfeszítve,
Vasdárdával nyitogattyák,

Arccul verik, verőtékezik,
Ecettel, epével itattyák,
Tövissel koronázzák,
Marokvesszővel csapkoggyák,
Hét csöpp vére elcsöppent,
Az angyalok fölszették,
Szent atyja elejbe vitték,
Oh, anyám, anyám, szép Szűz Máriám!
Menny el, menny el a fekete föld szine alá!
Az Ádám maradványai közé,
Kiálcsd, hírdesd:
Lefektekre, fölkeltekre:
Bizon, bizon vélem lészen a paradicsomba'.
Én mondom, a Teremtő,
Aki titeket az ő szent vérével és halálával megváltott ámmen.[3]

Jancsi megdöbbent, nem akarta elhinni, hogy ez az ő anyja. Hogy micsoda mélységekből szakad fel belőle ez a régi, több száz éves archaikus ima! De hogyan tudta megőrizni? Miféle erő rejtette el benne ezt a nehéz szöveget, ami most akadályok nélkül tört elő? Mintha nem is ő lett volna: arca kipirult, átforrósodott, hangja szokatlan ünnepélyességgel zengett.

És ahogy elcsendesedett, nem tudta újra elmondani a szöveget. Ott állt kislányként nagy családja körében, tisztán és boldogan, ahogy akkor este, mikor nagyanyja szájából az ima kitörölhetetlenül bevéződött az emlékezetébe. Nagyot sóhajtva anyja így folytatta:

– Így volt ez, akkoriban. Bárcsak így lehetne ma is! Gyerekkoromban sokszor elmentünk Anna nagyanyámmal a segesdi búcsúba, először ott hallottam ezt az imádságot, aztán meg is vettük egy-két lapját, és beletettük az imakönyvünkbe.

Ha én elmondhatnám magának, hogy mi minden jár a fejemben éjszakánként! Sokszor nem alszom, nyomasztanak a gondok. De nem magamat féltem, hanem magukat, elhiheti. Szeretném, ha megértené, amit mondok, meg azt is, amit nem tudok kifejezni. Nem is egyszer mondta a fiam, hogy mennyire szereti magát. Elmondta azt is – ne vegye rossz néven –, hogy Jutkát is szerette. De az együttlétük során annyi félreértés született, hogy később nem is tudták tisztázni az életüket. Én figyelmeztettem: Fiam, a döntésképtelen ember olyan, mint a vizes agyag! Gyúródik és mállik erre is, arra is. Dönteni muszáj. És viselni a

[3] *Régi magyar népi imádság, Erdélyi Zsuzsanna: Hegyet hágék, lőtőt lépék című kötetével összevetett szöveg*

döntés minden következményét, mindvégig. Ő már nem olyan erős, mint amilyenek mi voltunk. Én nem értem, mi történt itt, miért bolondult meg a világ, miért teszik magukat és egymást boldogtalanná az emberek. Már a nők sem olyanok, amilyenek mi voltunk. A fiam nem akart válni. A felesége kezdeményezte a válást, mindkét esetben. Nem bírták viselni, nem vállalták a sorsot, elfogyott az erejük időnap előtt, aztán mindkét fél kivetkőzött magából. Azt mondták, lesz, ami lesz, semmi sem számít. Nem számítanak a gyerekek, nem számít a jövő. Nem számítanak az öregek sem. Irgalmatlan sok szomorúság van az életben. Annám, az én fiam szeretne segíteni rajtam öregségemre. Örülök neki, én szeretném a legjobban, ha együtt lehetnénk, de hát ez majdnem teljesen lehetetlen, én is tudom. Maga orvos, szereti a családját, gondját viseli a gyerekeinek és a mostohájának is. Csak az számít, hogy ki milyen ember. A fiam megmutatta a maga édesanyja fényképét, sokat mesélt magukról.

– Megmutattad anyám fényképét?

– Apádét is megmutattam. Azt, amelyiken a porcelánjai közt zenét hallgat.

– Nem rossz ember a fiam, jó szándékkal beszélt apjáról és anyjáról is. Tudom, hogy maga jó anyaként viseli gondját mind a három fiának. Főz, mos, takarít, eteti a gyerekeit, gyógyítja betegeit.

– A rendelőben napról napra el kell látnom harminc-harmincöt beteget.

– Tisztelem magát. Megértem, hogy vigyáznia kell az idegrendszerére. Kell, hogy magának is legyen valakije. Dolgoznia kell, kötelességei vannak. Megérti hát, hogy a fiam családra vágyik. Állandóságra, biztonságra. Nem járkálásra, ide-oda hányódásra. Mióta elhagyta a felesége, nem bír magával. Adjon neki békét. Megégette magát, nem csoda, hogy ott is bizalmatlan, ahol bíznia kellene. Én tudom, hogy a fiait nem hagyná el soha, csak a fiai ne hagyják el őt. Egy apa nem tudja megtenni a gyerekeiért azt, ami az anyjuk kötelessége. Szeretné biztos jövőhöz juttatni mindegyiket, hogy megállhassanak saját lábukon.

– Reggel, amikor én munkába indulok, ő megy haza a fiaihoz.

– Mit csináljon, ha nincs munkája? Nem gondoltam, hogy öregségemre ennyire vágyakozom a fiam után. Csak ne kellene annyit gondolkodni! Tisztában vagyok vele, hogy ő már nem jön vissza ide a faluba. Egyedül végképp nem jöhet. Magától nem várhatja el, hogy jöjjön. Bele kell törődnöm a helyzetembe. De nem tudom, mi lesz az életből. Azt látom, hogy az egyedülálló embernek nagyon szomorúan megy le a napja.

Megjelent: Benke László: Otthonkereső

Hétkrajcár Kiadó – Budapest, 2020.